

Aluehallitus 31.1.2023

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvoston toimintasääntö

1. Toiminta-ajatus ja periaatteet

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto on hyvinvointialueesta säädetyn lain tarkoittama osallistumis- ja vaikuttamistoimielin ikääntyneelle väestölle (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32 §).

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto on Pohjois-Pohjanmaan vanhusten poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton osallistumis- ja vaikuttamistoimielin. Vanhusneuvosto toimii ikäihmisten äänenä kaikessa hyvinvointialueen suunnittelussa ja päätöksenteossa, jolla on vaikutus ikäihmisiin nyt ja tulevaisuudessa

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä vastaa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus tämän toimintasäännön mukaisesti. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto tekee yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa sekä voi ottaa kantaa muiden organisaatioiden hallinnon alla oleviin asioihin.

2. Hyvinvointialueen vanhusneuvoston tehtävät

Vanhusneuvostolle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä ikääntyneen väestön sekä heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta ja vaikuttamistoimielin tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella. (Laki hyvinvointialueesta 32 § 2. mom.). Vaikuttamistoimielimet eivät ole Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hyvinvointialuelaisissa tarkoitettuja toimielimiä, eivätkä viranomaisia. Vaikuttamistoimielimet eivät tee hallintopäätöksiä. (Hallintosäännön 3. luku).

Vanhusneuvosto

- osallistuu suunnitelman tekemiseen ikääntyneen väestön tukemiseksi (VanhpL 5 §)
- osallistuu ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseen
- osallistuu ikääntyneen väestön asumisen tarpeen ennakointiin yhdessä kuntien vanhusneuvostojen kanssa
- osallistuu arviointiin koskien iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaali- ja terveystalvelujen riittävyttä ja laatua alueella
- tekee yhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan kuntien ja niiden vanhusneuvostojen kesken
- pitää yhteyttä hyvinvointialueen päättäjiin, viranhaltioihin ja työntekijöihin ja muihin viranomaisiin lisätäkseen yhteistyötä ja suoria vaikuttamismahdollisuuksia.
- vaikuttaa aloitteiden, kannanotoin ja lausuntojen avulla sekä kokoamalla alueensa ikäihmisten näkemyksiä kyselyillä, tapaamisilla ja jalkautamalla palvelupisteisiin.
- tekee vuosittain toimintasuunnitelman ja sen mukaisen talousarvion, joka hyväksytään hyvinvointialueen seuraavan vuoden talousarvion osana.
- tekee toiminnastaan toimintakertomuksen, jossa toteutettu toiminta kuvataan aluehallitukselle.
- tekee viestintäsuunnitelman, joka on osa toimintasuunnitelmaa.
- nimeää tarvittaessa edustajansa muihin työryhmiin.

Vanhusneuvoston jäsenen tulee osallistua toimintaan aktiivisesti ja hoitaa hänelle osoitetut luottamustehtävät. Jäsenen tulee toimia vuorovaikutuksessa kunnan vanhusneuvoston ja hyvinvointialueen vanhusneuvoston välillä. Hänen tulee myös tuoda edustamansa kunnallisen vanhusneuvoston esittämät asiat käsiteltäväksi hyvinvointialueen vanhusneuvostoon.

3. Hyvinvointialueen vanhusneuvoston kokoaminen, nimeäminen ja toimikausi

Aluehallituksen on asetettava ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen vanhusneuvosto. Vanhusneuvoston jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vanhusneuvoston jäsenistä siten, että kustakin vanhusneuvostosta valitaan vähintään yksi edustaja. Lisäksi

vanhusneuvostoon voidaan valita muita henkilöitä. Aluehallituksen on huolehdittava vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32 §). Kokoonpanoa muodostaessa on tavoitteena nimetä tasapuolisesti miehiä ja naisia.

Lisäksi aluehallitus voi nimetä vanhusneuvostoon muita henkilöitä (esimerkiksi järjestöjen edustaja, asiantuntijajäsenet).

Hyvinvointialueen vanhusneuvoston toimikausi on neljä vuotta. Ensimmäisen vanhusneuvoston toimikausi on aluevaltuuston kauden kanssa saman pituinen.

Kokoaminen:

- Aluehallitus antaa toimeksiannon kuntien kirjaamojen kautta kunnallisille vanhusneuvostoille. Kunnalliset vanhusneuvostot valitsevat jäsenensä hyvinvointialueen vanhusneuvostoon.
- Kun hyvinvointialueen kokonaisuus on valmis, etenee esitys vanhusneuvostosta aluehallituksen nimettäväksi. Lisäksi aluehallitus nimeää vanhusneuvostoon oman edustajansa toimikautensa ajaksi. Aluehallituksen edustaja on kokouksissa läsnä- ja puheoikeudella.
- Aluehallituksen valitsemat vanhusneuvoston jäsenet kokoontuvat ensimmäiseen kokoukseensa ja järjestäytyvät.
- Hyvinvointialueen vanhusneuvosto nimeää keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ensimmäisessä kokouksessa.
- Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan kahden vuoden välein. Ensimmäisen vanhusneuvoston puheenjohtajisto toimii ensimmäisen aluevaltuustokauden loppuun.
- Hyvinvointialueen vanhusneuvosto nimeää keskuudestaan työvaliokunnan, johon kuuluu puheenjohtajisto ja 4 jäsentä. Työvaliokunnassa on edustus jokaiselta kuudelta alueelta.
- Vanhusneuvostolla on oikeus nimetä yksi edustaja yhdyspintalautakuntaan puhe- ja läsnäolo-oikeudella (hallintosäntö 18 §).
- Mikäli vanhusneuvoston edustaja luopuu tehtävästä hyvinvointialueen vanhusneuvostossa kesken kauden, niin uuden edustajan loppukaudeksi valitsee kyseinen kunnallinen vanhusneuvosto omasta joukostaan.

4. Kokouskäytännöt

Hyvinvointialueen vanhusneuvoston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen ollessa estyneenä varapuheenjohtaja. Kokouskutsu tulee lähettää, mikäli mahdollista vähintään kolme (3) päivää ennen kokousta hallintosäännön 17. luvun mukaisesti.

Puheenjohtajisto vastaa vanhusneuvoston edustamisesta, jollei kokous toisin päättä. Puheenjohtajisto voi sopia keskenään tehtävien tarkemmasta jaosta.

Kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä osallistuu kokoukseen. Hyvinvointialue vastaa siitä, että vanhusneuvostolle osoitetaan hyvinvointialueelta yhteyshenkilö ja kokoussihteeri. Kokousten järjestelyistä vastaa puheenjohtaja yhdessä hyvinvointialueen yhteyshenkilön kanssa. He huolehtivat siitä, että kokousmateriaali, kokoustilat ja sähköiset yhteysvälineet ovat esteettömiä ja saavutettavia.

Työvaliokunnan tehtävänä on valmistella vanhusneuvostoon tulevia asioita sekä huolehtia muut vanhusneuvoston sille antamat tehtävät. Työvaliokunta voi tarvittaessa käsitellä kokousten välissä kiireellisiä asioita ja tiedottaa niistä vanhusneuvostoa. Työvaliokunnan kokouksissa tulee olla paikalla puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ja puolet jäsenistä.

Hyvinvointialueen vanhusneuvostolla on vuoden aikana vähintään 4 kokousta. Lähikokoukset voidaan järjestää vaihtelevasti eri kaupungeissa. Kokoukset voidaan järjestää myös hybridinä. Kokousten järjestelyistä vastaa puheenjohtaja yhdessä hyvinvointialueen yhteyshenkilön kanssa.

Vanhusneuvoston ja sen työvaliokunnan esityslistat ja pöytäkirjat viedään hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmään. Sieltä materiaalit julkaistaan hyvinvointialueen kotisivulla. Kokousmateriaalit on toimitettava osallistujille heidän toivomassaan muodossa. Sähköisten materiaalien täytyy olla saavutettavia ja esteettömiä.

Vanhusneuvosto voi kutsua kokouksiinsa tarvittavia asiantuntijoita.

5. Yhteistyö muiden toimielinten kanssa

Vanhusneuvosto nimeää edustajansa hyvinvointialueen hallintosäännössä määriteltyihin toimielimiin.

Vanhusneuvosto voi oman toimintasuunnitelmansa mukaisesti tehdä yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa sekä ottaa kantaa niiden toimialueisiin kuuluviin asioihin,

6. Kokouspalkkio ja matkakustannukset

Vanhusneuvoston ja sen työvaliokunnan jäsenille ja aluehallituksen edustajalle maksetaan kokouspalkkiot ja kustannusten korvaukset sekä matkakustannukset hyvinvointialueen hallintosäännön luvun 19 mukaisesti. Kokouspalkkio on hallintosäännön 172 § 1 mom. kohdan 5 mukainen.

7. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tehtävät

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

- osoittaa vanhusneuvoston toiminnalle esteettömät kokoustilat (sähköisten tapaamisten mahdollistaminen, hybriditilat tms.)
- huolehtii kokousten tarvitsemista järjestelyistä
- vastaa kokouksista aiheutuneista kustannuksista
- tukee toimintaa ja järjestää tarvittaessa neuvontaa toiminnan tueksi
- osoittaa hyvinvointialueelta yhteyshenkilöt vanhusneuvoston toimintaan
- huomioi ikäihmisten näkemykset osaksi aluehallituksen, aluevaltuuston sekä lautakuntien työtä
- antaa apua kokousasioiden valmisteluun
- resursoi vanhusneuvoston toimintaa taloudellisesti
- maksaa kokouspalkkiot ja matkakorvaukset
- osoittaa toimintamäärärahat toimintasuunnitelman mukaisesti koulutuksiin ja seminaareihin.

8. Voimaantulo

Tämä toimintasääntö tulee voimaan sen jälkeen, kun nimetty vanhusneuvosto on toimintasäännöt käsitellyt ja aluehallitus on asian hyväksynyt.